КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Історичний факультет

Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана з науково-педагогічної
та навчальної роботи
_____
«__» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія Америки доби Конкісти

для студентів

галузь знань	**03 Гуманітарні науки**
спеціальність	**032 Історія та археологія**
освітній рівень	**другий (магістерський)**
освітня програма	**Американістика та європейські студії**
вид дисципліни	**вибіркова**

Форма навчання	**денна**
Навчальний рік	**2021 /2022**
Семестр	**3**
Кількість кредитів ECTS	**4**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**
Форма заключного контролю	**іспит**

Викладач: Полюхович Юрій Юрійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробник: Полюхович Юрій Юрійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

_____ (Ставнюк В.В.)
(підпис)

Протокол № 10 від «17» червня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією історичного факультету

Протокол від «26» серпня 2021 року № 7

Голова науково-методичної комісії _____ (Терес Н.В.)
(підпис)

«_____» _____ 20___ року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування у студентів системного уявлення про особливості періоду іспанського завоювання Америки (Конкісти), суспільні процеси та історичні передумови європейської колонізації американського континенту.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* найважливіші факти, події та процеси з історії Америки.
2. *Вміти* визначати характерні риси, що властиві для суспільного ладу, державного устрою й економічно-господарського комплексу Мезоамерики та Андійського регіону.
3. *Володіти елементарними навичками* джерельної критики, історичного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна сприяє формуванню у студентів системного уявлення про добу іспанського завоювання Америки (Конкісти). Передбачає детальне розкриття стану та критику джерельної бази з цієї теми, визначення хронологічних меж історії Конкісти. Під час курсу проводиться аналіз сутності та специфіки політичного, економічного, соціального, релігійного та культурного розвитку Американського континенту перед іспанським завоюванням. Розкриття ментальних та культурних особливостей людей того часу. Ознайомлення з біографіями найвидатніших особистостей доби.

4. Завдання (навчальні цілі): розвиток практичних здібностей студентів щодо вміння аналізувати основні процеси європейського завоювання американського континенту, структуру суспільства та культуру американських аборигенів в контексті її історичного розвитку; навчити студентів визначати їх характерні особливості; вивчення та засвоєння основних персоналій, подій та процесів, зв'язків давнини з сучасністю.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		**Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)**	**Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни**
Код	**Результат навчання**			
1.1.	*Знати* хронологічні межі та періодизацію історії Конкісти,	*лекція, семінар, самостійна робота*	*усне опитування, контрольна робота з*	*20*

	сутність кожного з періодів.		*тем ЗМ1 та ЗМ2, реферат*	
1.2.	*Знати* основні факти, пов'язані з розвитком суспільств Європи, Мезоамерики та Анд доби Конкісти	*лекція, семінар самостійна робота*	*усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ1, реферат*	*20*
1.3.	*Знати* основні факти та персоналії з історії завоювання Америки	*лекція, семінар самостійна робота*	*усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ2, реферат*	*20*
2.1	*Вміти* характеризувати специфіку розвитку суспільств Європи, Мезоамерики та Анд доби Конкісти	*лекція, семінар, самостійна робота*	*підсумкова контрольна робота (іспит)*	*20*
2.2	*Вміти* визначати основні події та процеси з історії Європи, Мезоамерики та Анд доби Конкісти	*лекція, семінар, самостійна робота*	*підсумкова контрольна робота (іспит)*	*20*

6. **Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання** *(необов'язково для вибіркових дисциплін, які **не входять** до блоків спеціалізації)*

Результати навчання дисципліни (код) / **Програмні результати навчання (назва)**	**1.1**	**1.2**	**1.3.**	**2.1**	**2.2.**
ПРН 4. Застосовувати у професійній діяльності у сфері американістики та європейських студій сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проєктів.	+	+	+		
ПРН 7. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії країн Америки та Європи до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	+	+	+		
ПРН 14. Вміти аналізувати політичні, економічні, суспільні і культурні події, процеси, явища, що відбувалися за доби стародавності, середньовіччя та раннього нового часу, в контексті глобальної історії.				+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота з тем ЗМ1: РН 1.1, 1.2. — 10 балів/ 6 балів.*

2. Контрольна робота з тем ЗМ2: РН 1.1., 1.3.— 10 балів/ 6 балів.

3. Самостійна робота ЗМ1 (реферат): РН 1.1. – 10 балів/ 6 балів.

4. Самостійна робота ЗМ1 (реферат): РН 1.2., 1.3. – 10 балів/ 6 балів.

5. Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗМ 1): РН 1.1. — 10 балів/ 6 балів.

6. Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗМ 2): РН 1.2., 1.3. – 10 балів/ 6 балів.

* максимальний бал/пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання:

- *форма оцінювання* – іспит;

- *максимальна кількість балів, які може отримати студент* – 40 балів;

- *Оцінюються такі результати навчання студента:* вміння характеризувати специфіку розвитку суспільств Європи, Мезоамерики та Анд доби Конкісти, вміння визначати основні події та процеси з історії Європи, Мезоамерики та Анд доби Конкісти (*РН2.1, РН2.2.*);

- *форма проведення екзамену* – письмова, *види завдань* – завдання, які потребують розгорнутих відповідей;

- *мінімальний пороговий рівень екзаменаційної оцінки, за якої іспит вважається складеним* – **24 бали**.

Необхідна умова допуску до екзамену: студент не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав **менше ніж 20 балів (критично-розрахунковий мінімум). Рекомендований мінімум допуску до екзамену 36 балів.**

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані під час семінарів (усні опитування); отримані за виконання індивідуальних завдань; бали, отримані під час модульного контролю), а також бали, отримані під час складання підсумкового контролю (іспиту), а саме: за виконання запропонованих завдань.

(Зразки тестових завдань для модульних контрольних робіт, перелік індивідуальних завдань, питання та завдання підсумкового контролю (іспиту) див. Навчально-методичний комплекс з даної дисципліни).

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1 - 6, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 7 –12.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (контрольні роботи, виконання індивідуального завдання, усне опитування) і підсумкове оцінювання (іспит).

Загальна сума балів – 100 балів (із них, семестрове оцінювання – максимум 60 балів; підсумкове оцінювання (іспит) – максимум 40 балів)

Змістовий модуль 1 ***Завоювання Мезоамерики***			*Змістовий модуль 2* ***Завоювання Південної Америки***			***Іспит***
30 залікових балів (максимум)			30 залікових балів (максимум)			
Самостійна робота (реферат)	*Семінари*	*Модульний контроль*	*Самостійна робота (реферат)*	*Семінари*	*Модульний контроль*	40 балів (макси-мум)
10 (максимум)	10 (максимум)	10 (максимум)	10 (максимум)	10 (максимум)	10 (максимум)	

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем, так і деяких розділів тем програми курсу. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється під час семінарських занять, модульних контрольних робіт, підсумкового контролю (екзамену).

Упродовж семестру оцінюється робота студента ***під час кожного семінару*** (доповідь, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість досягти **від 1 до 5 балів**. Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- повнота розкриття питання 1-2 бали;
- логіка викладення 1 бал;
- використання джерел і додаткової літератури 1 бал;
- аналітичні міркування, вміння робити висновки 1 бал.

Наприкінці кожного змістовного модуля вираховується **середній арифметичний бал**, який кожен зі студентів отримав за семінари відповідного модуля. Середній бал переводиться у модульні бали у відповідності до таблиці. За семінари кожного змістовного модуля студент може отримати **від 1 до 10 модульних балів**.

Таблиця переведення середнього арифметичного балу у модульні бали:

Середній бал за семінари	Модульний бал за семінари
4.7 – 5.0	10
4.3 – 4.6	9
3.9 – 4.2	8
3.5 – 3.8	7
3.1 – 3.4	6
2.8 – 3.0	5
2.4 – 2.7	4
2.0 – 2.3	3
1.5 – 1.9	2
Менше 1.5	1

Виконані індивідуальні завдання (реферати) студент подає викладачеві не пізніше ніж за тиждень до проведення модульного контролю з відповідного Змістового модулю, зокрема, **Індивідуальне завдання 1** і **Індивідуальне завдання 2**.

Критерії оцінки **Індивідуального завдання (реферату):**

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 10 балів;
- обґрунтоване розкриття проблеми 7-9 балів;
- тема розкрита неповністю, обмежена джерельна база та обґрунтування 5-6 балів;
- реферат переважно компілятивного рівня 3-4 бали;
- розкритий лише один окремий аспект теми 1-2 бали.

Теми рефератів викладач пропонує студентам на першому семінарському занятті.

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться ***модульні контрольні роботи*** **(МК),** зокрема, **Контрольна робота з М1** (остання декада жовтня) **і Контрольна робота з М2** (початок грудня).

Участь студентів в контрольних заходах обов'язкова. МК проводиться у письмовій формі. Завдання містить 2 коротких теоретичних питання. Кожна правильна відповідь на

теоретичне питання оцінюється у **5 балів,** теоретичне питання оцінюється від **0 до 5 балів**. Критерії оцінки **теоретичного питання:**

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 5 балів;
- тема розкрита, але неповно 3-4 бали;
- розкритий лише окремий аспект 2 бали;
- продемонстровані лише фрагментарні знання 1 бал.

Екзаменаційний білет містить два завдання, кожне з яких оцінюється в 20 балів. Критеріями оцінювання відповіді є:

Відповідь повна, подане власне бачення проблеми	20
Відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу	16-19
Відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання	13-15
Відповідь демонструє знання фактичного матеріалу, але допущені окремі помилки	10-12
Відповідь фрагментарна, відображені лише деякі аспекти проблеми	7-9
Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу	4-6
Відповідь має значні помилки, або відсутня	1-3

Бали, які отримані студентом на екзамені, додаються до балів набраних студентом за результатами семестрового оцінювання (семінари, модульні контрольні роботи). Умовою допуску до екзамену є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 20 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт. **Рекомендований мінімум** для допуску до екзамену – 36 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	**30**	**30**	**40**	**100**

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять.

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
Частина 1. Завоювання Мезоамерики				
1	Тема 1. Вступ до курсу	2	-	5
2	Тема 2. Суспільство Мезоамерики перед Конкістою	2	2	10
3	Тема 3. Перші експедиції до Центральної Америки	2	-	5
4	Тема 4. Завоювання Мексики та Гватемали	-	2	5
5	Тема 5. Колонізація Центральної Америки	2	2	5
6	Тема 6. Наслідки європейської колонізації Мезоамерики	2	2	10
7	*Контрольна робота з тем ЗМ1*	-	2	-
Частина 2. Завоювання Південної Америки				
8	Тема 7. Суспільство Анд перед Конкістою	2	2	5
9	Тема 8. Перші експедиції до Південної Америки	-	2	5
10	Тема 9. Завоювання Перу	2	-	5
11	Тема 10. Колонізація Південної Америки	-	2	5
12	Тема 11. Наслідки європейської колонізації	2	-	10

	Південної Америки			
13	Тема 12. Сучасне сприйняття Конкісти як явища, серед сучасного населення Центральної та Південної Америки	2	2	10
14	*Контрольна робота з тем ЗМ 2*	-	2	-
15	***Підсумкова контрольна робота (залік)***	2	-	-
	ВСЬОГО	**20**	**20**	**80**

Загальний обсяг 120 *год.,* в тому числі:

Лекцій **– 20** *год.*

Семінари **– 20** *год.*

Самостійна робота **- 80** *год.*

9. Рекомендована література:

Основна:

1. Alva Ixtlilxochitil, Fernando. Ally of Cortés: Account 13 of the Coming of the Spaniards and the Beginning of the Evangelical Law. Douglass K. Ballentine, translator. El Paso: Texas Western Press, 1969.
2. Bergh Susan E., ed. Wari. Lords of the Ancient Andes. Thames & Hudson, New York, 2012.
3. Bernal Díaz del Castillo. Carrasco David (ed). The History of the Conquest of New Spain. Albuquerque: University of New Mexico Press, 2008.
4. Boone, Elizabeth Hill, ed. Andean Art at Dumbarton Oaks. Washington, D.C.:Dumbarton Oaks Research Library and Collection, 1996.
5. Burger, Richard L. Chavin and the Origins of Andean Civilization. London: Thames and Hudson, 1992.
6. Burger, Richard L., and Lucy C. Salazar. Machu Picchu: Unveiling the Mystery of the Incas. New Haven: Yale University Press, 2004.
7. Cieza de León, Pedro de. The Discovery and Conquest of Peru: Chronicles of the New World Encounter. Ed. and trans., Alexandra Parma Cook and David Noble Cook. Durham: Duke University Press, 1998.
8. Coe M., Houston S. The Maya. 9th edition - London: Thames and Hudson, 2015.
9. Hassig, Ross. Time, History, and Belief in Aztec and Colonial Mexico. Texas University Press, 2001
10. Hemming, John. Conquest of the Incas. New York: Harcourt, 1970.

11. Lamana, Gonzalo. Domination Without Dominance: Inca-Spanish Relations in Early Colonial Peru. Durham: Duke University Press, 2008.
12. Lockhart, James. The Men of Cajamarca; a social and biographical study of the first conquerors of Peru, Austin, Published for the Institute of Latin American Studies by the University of Texas Press, 1972.
13. Lockhart, James. We People Here: Nahuatl Accounts of the Conquest of Mexico, Berkeley and Los Angeles: University of California Press, 1991.
14. Lockhart, James. Spanish Peru, 1532–1560 : a social history. Madison: University of Wisconsin Press, 1994.
15. Malpass, Michael Andrew. Ancient People of the Andes. Cornell University Press, New York, 2016
16. Martin S., Grube N. Chronicle of the Maya Kings and Queens: Deciphering the Dynasties of the Ancient Maya. 2nd edition. - London: Thames and Hudson, 2008.
17. Martin S., Miller M. Courtly Art of the Ancient Maya. London: Thames and Hudson, 2004.
18. Means, Philip A. Fall of the Inca Empire and the Spanish Rule in Peru, 1530–1780. New York: Scribner, 1932.
19. Poma de Ayala, Felipe Guaman, The First New Chronicle and Good Government: On the History of the World and the Incas up to 1615. Ed. and trans. Roland Hamilton. Austin: University of Texas Press, 2009.
20. Quilter, Jeffrey. Treasures of the Andes: The Glories of Inca and pre-Columbian South America. London : Duncan Baird, 2005.
21. Rowe, Ann P. and John Patton O'Neill. Costumes and Featherwork of the Lords of Chimor: Textiles from Peru's North Coast. Washington, D.C.: Textile Museum, 1984.
22. Sahagún, Fray Bernardino de. General History of the Things of New Spain (The Florentine Codex). Book 12. Arthur J.O. Anderson and Charles Dibble, translators. Salt Lake City: University of Utah Press, 1950-1982.
23. Solis, Antonio de. The History of the Conquest of Mexico by the Spaniards (1753). Trans. Thomas Townsend. 2 vols. New York: AMS Press, 1973.
24. Stuart D. Order of Days. Unlocking the Secrets of the Ancient Maya. Three Rivers Press, 2012.
25. Taube K. Aztec and Maya Myths. University of Texas Press, 1993.
26. Toby Evans S. Ancient Mexico and Central America: Archaeology and Culture History 3rd edition. Thames & Hudson, 2013.
27. Vázquez de Tapia, Bernardino. Relación de méritos y servicios del conquistador. (c. 1545). Mexico: UNAM, 1972.

28. Young-Sanchez, Margaret. Tiwanaku: Ancestors of the Inca. Lincoln: University of Nebraska Press, 2004.
29. Yupanqui, Titu Cusi. An Inca Account of the Conquest of Peru. Trans. Ralph Bauer. Boulder: University Press of Colorado, 2005.
30. Полюхович Ю. Ю. Політико-династична історія держави майя Баакаль за матеріалами корпусу епіграфічних джерел Паленке (Лакамха'). Дис. канд. іст. наук: 07.00.02; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К., 2012.
31. Рубель В.А. Історія цивілізацій Доколумбової Америки. - Київ: Либідь, 2005.

Додаткова:

1. Историки Доколумбовой Америки и Конкисты. Книга 2. Трактат о происхождении и правлении инков. Хуан де Бетансос-и-Араус. Фернандо де Монтесинос / пер. с исп. В.Н. Талаха и С.А. Куприенко; под. ред. В.А. Рубеля. – Киев: Лыбидь, 2016.
2. Историки Доколумбовой Америки и Конкисты. Книга первая. Фернандо де Альва Иштлильшочитль. Хуан Баутиста де Помар / пер. с исп. В. Н. Талаха; под ред. В. А. Рубеля. — К.: Лыбидь, 2013.
3. Кинжалов Р. В. Культура древних майя. - Ленинград: Наука, 1971.
4. Диэго де Ланда. Сообщение о делах в Юкатане. — М.-Л.: Изд-во АН СССР, 1955.
5. Талах В.Н., Куприенко С.А. Америка первоначальная. Источники по истории майя, науа (астеков) и инков / Ред. В. Н. Талах, С. А. Куприенко.. — К.: Видавець Купрієнко С.А., 2013.